

B ö l ü m

17

Yenidoğan Muayenesi

Ayşe ANIK¹

Yenidoğan dönemi yaşamın ilk 28 gününü kapsayan, mortalite ve morbiditesi yüksek olan bir dönemdir. Yenidoğan döneminde muayeneye geçilmeden önce bebeğin doğum haftasının bilinmesi gerekir. Otuz yedinci gebelik haftasından önce doğan bebeklere **prematüre** denirken, doğum haftası 42 haftadan büyük olan bebeklere ise **postmatür** denir. Doğum haftasının hesaplanmasında annenin son adet tarihi, son adet tarihinin bilinmediği durumlarda prenatal ultrasonografik ölçümler ve doğum sonrası yapılan bazı muayene skorlama yöntemleri (**Ballard skorlama**) kullanılır. Doğum haftasından bağımsız olarak, doğum kilosu 2500 gramdan düşük olan bebeklere “düşük doğum ağırlıklı bebek”, 1500 gramdan düşük olan bebeklere “çok düşük doğum ağırlıklı bebek” ve 1000 gramdan düşük olan bebeklere “ileri derecede düşük doğum ağırlıklı bebek” (mikroprematüre) denir. Bebeğin doğum ağırlığı doğum haftasına göre 10 persentil altında ise gebelik yaşına göre küçük (**SGA**, small for gestational age), 10-90 persentil arasında ise gebelik yaşına uygun (**AGA**, appropriate for gestational age), 90 persentil üstünde ise gebelik yaşına göre büyük (**LGA**, large for gestational age) tanımlaması kullanılır. Her bir gebelik haftasına göre bebeğin ağırlık, boy ve baş çevresini değerlendiren intrauterin standart büyüme eğrileri (Fenton, INTERGROWTH-21ST) mevcuttur.

Yenidoğanın fizik muayenesine öykü ile başlanmalıdır.

¹ Doç. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD, Neonatoloji BD, e-posta: drayseank@yahoo.com

- **Arama refleksi (34.hafta-3.ay arası):** Bebek ağız kenarına dokunulduğunda başını o yana çevirir.
- **Emme refleksi (34.haftadan sonra , uyanık iken 4.aya kadar, uykuda 7.aya kadar):** Bebek dudaklarına dokunulduğunda emme hareketi yapar.
- **Moro refleksi (32.haftadan-3.aya kadar):** Sırtüstü yatan bebek kollarından tutulup bırakıldığında veya başı avuç içinde 30 derece kaldırılıp tekrar bırakıldığında, bebekte kollarda önce abduksiyon ekstansiyon, ardından fleksiyon ve addüksiyon gelişir. Bazen sağlıklı bebeklerde 6. aya kadar izlenebilir.
- **Palmar yakalama refleksi (34.haftadan-3.aya kadar):** Bebeğin avuç içine dokunulduğunda el parmaklarında fleksiyon görülür.
- **Plantar yakalama refleksi (40.haftadan-11.aya kadar):** Ayak tabanına, parmakların altına dokunulduğunda plantar fleksiyon görülür.
- **Asimetrik boyun refleksi (32.haftadan-3.aya kadar):** Sırtüstü yatan bebekte baş bir yana çevrildiğinde başın çevrildiği taraftaki kolda ekstansiyon, karşı kolda fleksiyon görülür. Bazen sağlıklı bebeklerde 6. aya kadar izlenebilir.
- **Adımlama refleksi (32.haftadan-6.haftaya kadar) :** Bebeğin koltuk altlarından tutulup yere bastırıldığında adım attığı görülür.

KAYNAKLAR

1. Carlo, WA. (2016). The Fetus and the Neonatal Infant, The Newborn Infant. In: Robert M. Kleigman, Bonita F. Stanton, Joseph W. ST Geme III, Nina F. Schor, Richard E. Behrman (Eds), Nelson Textbook of Pediatrics (20th ed., pp. 794-802). Elsevier
2. Lissauer T. (2011). The Delivery Room, Physical examination of the newborn. In: Martin RJ, Fanaroff AA, Walsh MC (Eds), Neonatal-Perinatal Medicine: Diseases of the Fetus and Infant (9th, pp. 485-501). Elsevier Mosby
3. Lewis ML. A comprehensive newborn exam: part I. General, head and neck, cardiopulmonary. Am Fam Physician. 2014 Sep 1;90(5):289-96.
4. Lewis ML. A comprehensive newborn exam: part II. Skin, trunk, extremities, neurologic. Am Fam Physician. 2014 Sep 1;90(5):297-302.